

LESVOORBEREIDING

A Identificatiegegevens

student(e)		stageschool	
klas	1 BALO	stageklas	2 ^e leerjaar
stageles nr.		mentor	
vaklector	Hilde Van den Bossche	datum stageles	
		begin- en einduur	

leergebied	Taal	onderdeel	Poëzie en taalbeschouwing
lesonderwerp	"Lijmen" van Joke Van Leeuwen		

Deze leerstof is voor de leerlingen:

- ☐ herhaling
☒ nieuw
☐ verdieping

B Opvolging: algemene beoordelingen

voorbereiding (1ste versie)			
besproken met vaklector	Hilde Van den Bossche	op datum van	17 november 2026
nagezien door mentor		op datum van	
bedenkingen door de mentor/vaklector: ☐ met deze lesvoorbereiding mag je lesgeven. ☐ deze les aanpassen rekening houdend met volgende feedback (zie lesvoorbereiding): ☐ deze les opnieuw maken want: ➔ <i>Zorgen voor verwerkingsbladen en het nodig materiaal. Zie wat in fluo is aangeduid: pas aan voor de context van jouw stageklas.</i>			
☐ herwerkte versie aanwezig tijdens de lesrealisatie			

C Inleidende rubrieken

leerplansituering (max. 3 doelen)	. ☐ ZILL ☒ Op.stap Nederlands en communicatie 1.2.GL2.22 De leerlingen kunnen woorden lezen met behulp van inzicht in de morfologische opbouw. 2de leerjaar (G) Lezen Vlot en vloeiend lezen 1.3.GL2.35 De leerlingen kunnen met ondersteuning schrijven wat ze willen zeggen door gedachten op papier te zetten in enkelvoudige zinnen. 2de leerjaar (G) Schrijven Schrijven om te delen 1.6.GL2.12 De leerlingen kunnen op basis van voorbeelden een eigen talige creatie maken. 2de leerjaar (G) Literatuur Creatieve expressie in ta... ☒ Leer Lokaal Fase 3 8 SCT 2 B.24 NED stv 2.38 De inhoud van een gedicht associëren met persoonlijke belevenissen. (papier, soms digitaal). 2 MD L4-1.1.74.9 Fase 3 8 MOT 3 B.28 NED mtv 3.21 Gevoelens verwoorden naar aanleiding van feiten en toestanden op school, thuis en in de wereld. 4 Binnen een veilige klasomgeving (in kleine groep) gevoelens verwoorden. MD L4-1.3.9 Fase 3 8 NIEUW NED tgs 2.24 Betekenisvolle samenstellingen en afleidingen maken en reflecteren over de betekenis van de grondwoorden en de nieuw gecreëerde woorden. MD L4-1.4.1 MD L4-1.4.9 ☒ Leerplan Go! 1.1.3. 38 LOET SV 1.1 ET 2.1 ET 7.1* Spontaan vertellen over zichzelf en hun leefwereld, hun interesses en intenties, de eigen taal en cultuur, zowel in het hier en nu, als buiten het hier en nu. x x X X + 12207 Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid Verhaalbegrip Voorwerpen, dieren en gekende personages op prenten benoemen 12229 Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid Fonologisch en fonemisch bewustzijn Woorden in klankgroepen verdelen. bereiken 12230 Lezen: Ontluikende en beginnende geletterdheid Fonologisch en fonemisch bewustzijn Klankgroepen verbinden tot woorden ☐ RKG • Werk met het leerplan dat op jouw stageschool wordt gebruikt.
concretisering leerplandoelen op leerlingniveau	- Ik kan vertellen over mijn verzameling en hoe ik reageer op beschadiging. - Ik onderzoek hoe Joke Van Leeuwen taal (klankspel) creatief gebruikt in het gedicht "Lijmen". - Ik kan nieuwe woorden en dieren maken in een gedicht
beginsituatie	
voorkennis van de klasgroep	De leerlingen weten wat een gedicht is en hebben er wel al eens mee gewerkt. De kinderen kennen klankgroepen en kunnen woorden ook indelen in klankgroepen. ➔ Te bevragen op de stageschool, indien dit niet het geval is: aanpassen!

	Het is ook interessant om te weten welke gedichtjes ze reeds leerden, zo kan je daarnaar verwijzen in de les (bv. misschien zat daar wel rijm in, maar in het gedichtje van vandaag niet...)
leerlingspecifieke gegevens	zelf in te vullen, mentor bevragen, aantal leerlingen, wie verdient extra aandacht/ ondersteuning en hoe zal ik dat realiseren... Bevraag welke leerlingen specifiek talig sterker of minder sterk zijn.
organisatie	Kinderen moeten in duo's kunnen werken. Als klasopstelling zorg ik ervoor dat er minstens 2 lln. naast elkaar zitten.
leerinhoud/kernbegrippen	gedicht - dichter - Joke Van Leeuwen – klankgroep – 'lijmen'
bronnen (volgens APA-normen)	• Van Leeuwen, J. Lijmen in Hagen, H. & M. (2013). <i>Ik zoek een woord. 167 gedichten over taal om van A tot Z te verslinden.</i> (p.75). Querido • Katholiek Onderwijs Vlaanderen (). <i>Op Stap</i>. Geraadpleegd op • OVSG (). <i>Leerlokaal</i>. Geraadpleegd op • GO! (). Geraadpleegd op • Van den Bossche, H. (2025). <i>Studiewijzer Nederlands 1</i>. (pp. 148-159). Odisee.

D Checklist didactische bouwstenen

1. Activeer relevante voorkennis. 2. Geef duidelijke, gestructureerde en uitdagende instructies. 3. Gebruik voorbeelden. 4. Combineer woord en beeld. 5. Laat leerstof actief verwerken. 6. Zoek manieren om te achterhalen of de hele klas het begrepen heeft. 7. Ondersteunen bij moeilijke opdrachten. 8. Spreid oefening met leerstof in de tijd. 9. Zorg voor afwisseling in oefentypes. 10. Gebruik toetsing als leer- en oefenstrategie. 11. Geef feedback die leerlingen aan het denken zet. 12. Leer je leerlingen effectief leren.	Fase 1	Fase 2
---	--------	--------

E Visuele ondersteuning (zelf ontworpen bordschema's, synthesesedia)

Zie bij de bijlages

Leerplandoelen:

F Lesverloop: Leerinhouden en didactisch handelen

Inleiding		
timing: Noteer klokuur	werkvorm: onderwijsleergesprek, opdracht geven	onderwijs- en leermiddelen: ppt
Welke voorkennis wil je activeren? Lesdoel • Spreken over eigen verzamelingen en reacties bij beschadiging ervan		

VS:

- Wie heeft thuis een eigen verzameling?
- Wat verzamel je? (**stickers, emoticons...**)
- Hoe bewaar je die? (**doosje, op de kamer, in een kast...**)
- Wat doe je als er iets stuk gaat? (**proberen te maken, lijmen, nieuwe gaan kopen...**)

Lk. kondigt het lesonderwerp aan.

VS:

- Ik heb vandaag een gedicht meegebracht. Wat is een gedicht? (**Een gedicht is een speciale manier om iets te zeggen, er worden gewoon mooie of bijzondere woorden gebruikt**).
- Wie schrijft gedichten? (**een dichter**)

OG:

- Joke Van Leeuwen is de dichter van dit gedicht. *Lk. toont de eerste dia van de ppt. Daarop staat de naam van de dichter.*
Joke Van Leeuwen heeft ook een verzameling. Luister welke.

Kern 1: Onderzoeken en verwerken van het gedicht		
timing: noteer klokuur	werkvormen: onderwijsleergesprek, leergesprek, demonstreren	onderwijs- en leermiddelen: powerpoint, gedicht, werkblad
leerplandoelen: • aanvullen vanuit het geselecteerde leerplan		

1. Onderzoeken van het gedicht

Lk. leest de eerste strofe van het gedicht "Lijmen" van Joke Van Leeuwen voor. De titel verklapt de leerkracht nog niet.

Lk.:

Ik had drie beestjes,
drie beestjes van steen.
Een vogeltje.
Een veulentje.
Een varkentje.

VS:

- Welke verzameling heeft de dichter? (**Een verzameling van drie beestjes: een vogeltje, een veulentje en een varkentje**)
- Hoe zien die beestjes eruit? (**bv. Ze zijn van steen**)

Indien de antwoorden nog niet komen na één luisterbeurt, leest de lk. de eerste strofe van het gedicht nog eens voor.

Lk. toont, na het geven van de antwoorden van de lln., de tweede dia.

OG:

- Ik lees het gedicht nu opnieuw, maar lees een stukje verder. Luister goed wat er gebeurt.

De lk. verklapt nog steeds de titel niet.

Ik had drie beestjes,
drie beestjes van steen.
Een vogeltje.
Een veulentje.
Een varkentje.

Ze zijn gevallen.
Ze braken stuk.

VS:

- Wat is er gebeurd met de verzameling van Joke, de dichter? (**De beestjes zijn gevallen en ze braken in stukken**)
- Hoe kan Joke dat oplossen? Wat denken jullie? (**Ze kan die stukken terug aan elkaar lijmen, ze kan nieuwe beeldjes kopen...**)
- Wat zou jij doen als het gaat over een verzameling die heel belangrijk voor jou is? (...)
- Misschien heeft de dichter die beeldjes wel gekregen van haar oma. Wat denken jullie dat zij het liefst zou doen? (**Dan zou ze die eerder lijmen, want een nieuw beeldje kopen, is niet hetzelfde als het beeldje dat je van iemand kreeg die je graag ziet**).

Lk. toont de derde dia. Hierop staat de dichter en de titel van het gedicht.

OG:

- Ik lees het gedicht nu opnieuw, maar volledig. Luister goed hoe Joke, de dichter, het probleem oploste.

Ik had drie beestjes,
drie beestjes van steen.
Een vogeltje.
Een veulentje.
Een varkentje.

Ze zijn gevallen.
Ze braken stuk.
Ik heb ze gelijmd.
't Is bijna gelukt.

Ik heb drie beestjes,
drie beestjes van steen.
Een volentje.
Een veukentje.
Een vargeltje.

VS:

- Hoe heeft Joke het opgelost? **(Ze heeft de beestjes terug gelijmd)**
- Hoe zien die beestjes eruit aan het einde van het gedicht? **(Een volentje, een veukentje en een vargeltje)**

Lk. projecteert de tekst van het gedicht om zo de namen van de nieuwe dieren uit het gedicht te kunnen halen (dia 4)

VS:

- Wat denken jullie dat er is gebeurd? **(Joke heeft de beeldjes verkeerd aan elkaar gekleefd!)**
- Hoe zou een vargeltje er dan uitzien? En een veukentje? En een volentje? (...)

Lk. vertelt dat hij/zij daar ook over nagedacht heeft en laat dia 5 zien.

VS:

- Wat zien jullie op de eerste foto? **(De kop van het vogeltje met de poep van het veulentje)**
- En op de tweede foto? **(De kop van het veulentje met de poep van het varkentje)**
- En op de derde foto? **(De kop van het varkentje met de poep van het vogeltje)**
- Wat vinden jullie daarvan? **(grappig, leuk, beetje gek...)**

Lk:

- De woorden waren ook gevallen. Kijk maar vo-geltje, veu-lentje en var-kentje. Die waren ook stuk en zijn gelijmd, zoals de dieren op de foto gelijmd zijn. De nieuwe dieren moeten nieuwe woorden met een kop en een staart krijgen.
- We gaan nu zelf eens proberen of het ons lukt om bij de nieuwe dieren ook nieuwe woorden te maken.

VS:

- Wat is in het woord vo-geltje de kop van het woordje? **(vo-)**

Lk. laat dit reeds verschijnen onder de prent (zie dia 5)

VS:

- Welke staart krijgt het vo-geltje? **(De staart van het veu-lentje)**
- Wat is in het woord veu-lentje de staart van het woord? **(-lentje)**

- Kleef dat dan eens achter de vo-. Wat wordt dat dan? **(vo-lentje)**

Lk. laat dit alles systematisch verschijnen onder de prent (zie dia 5)

→ De rest van de nieuwe dieren wordt ook zo besproken **(wie daar nood aan heeft, kan dit onderwijsleergesprek zelf verder uitschrijven)**

Verwerken van het gedicht

Lk. deelt het werkblaadje uit.

OG:

- Lees het gedicht zelf nog eens in stilte. Ll. ... lees jij het gedicht luidop.

Lk. lost samen met de lln. de oefeningen 1, 2 en 3 op en bespreekt telkens kort.

Kern 2: Woorden breken in klankgroepen		
timing: noteer klokuur	werkvormen: onderwijsleergesprek, leergesprek, duowerk, demonstreren, tentoonstelling	onderwijs- en leermiddelen: powerpoint, gedicht, werkblad, verknipte woordkaarten, verknipte prenten van dieren, lijm en 'net blad', schaar
leerplandoelen: • aanvullen vanuit het geselecteerde leerplan		

1. Woorden 'breken' in klankgroepen

De lk. toont dia 6 van de ppt.

VS:

- Welke dieren zien jullie hier? **(kameel, kikker en dolfijn)**

OG:

- We laten deze woorden in stukken vallen, zodat we een kop en een staart hebben. Klap telkens jullie een klankgroep horen. Een klankgroep is een deel van het woord dat je in één adem of in één beweging uitspreekt.

Lln. voeren uit, samen met de leerkracht en klappen mee. Intussen verschijnen de woorden in klankgroepen op de ppt. (ka-meel; kik-ker; dol-fijn).

Lk. heeft de prenten mee van een kameel, een kikker en een dolfijn. Ze knipt de prenten in 2 stukken. De lk. heeft ook woordstroken mee waarop de woorden: kameel, kikker en dolfijn staan. Ze knipt die ook in 2 stukken volgens de klankgroepen.

Denk na of je dit op papieren stroken wil doen (eventueel magneetstrookje achteraan kleven zodat je de woordstroken op een magnetisch bord kan kleven en telkens opnieuw combinaties kan maken) of digitaal wil werken bv. via prowise presenter (jullie kregen een mini-introductie: sommige studenten gingen in de leergemeenschap hiermee al aan de slag).

VS:

- We hebben de dieren gebroken. Kleef ze terug aan elkaar. Je mag kiezen wat je aan elkaar kleeft. Welke dieren krijgen we dan?
(bv. ka-fijn, kik-meel en dol-ker)
- Wie vindt iets anders? (...)

OG:

- Neem jullie werkblad (oefening 4) terug en noteer de nieuwe dieren die jullie vonden.

2. Per 2 aan de slag:

Lk. voorziet per 2 lln. 3 dieren en 3 woordstroken. Kinderen gaan aan de slag zoals tijdens het bovenstaande demonstratiemoment. Wie sneller klaar is, krijgt 3 nieuwe dieren (tempodifferentiatie).

Studenten voorzien prenten en woordstroken (hierop zijn de delen nog niet aangeduid. Kinderen mogen kiezen bv. bij krokodil: krok/odil, kro/kodil of kroko/dil)

OG:

Denk vooraf na over de praktische organisatie bv. per duo een schaar en lijmstift nemen of iedereen. Geef instructies stapsgewijs Bv. net als daarnet maak je eerst nieuwe dieren met de prenten, daarna geef je de dieren de passende naam door de kopjes en staartjes eronder te kleven.

Spreek af wat leerlingen doen als ze klaar zijn. Sluit hierbij aan bij de klasroutines in jouw stageklas (bv. snellerklaarboekje,...)

- Knip de dieren in 2, zodat je een kop en een staart hebt. Doe dat ook met de woordstroken die erbij horen.
- Maak nu nieuwe dieren.
- Kleef jullie nieuwe dieren op een blad en geef ze een naam door de klankgroepen eronder te kleven.
- Straks houden we een tentoonstelling!

Slot: terugkoppelen naar de leskern "Ik kan nieuwe woorden maken in een gedicht"		
timing: noteer het klokuur	werkvorm: duowerk, demonstreren, tentoonstelling	onderwijs- en leermiddelen: powerpoint, gedicht, werkblad

Lln. gaan per 2 aan de slag.

Wanneer de klas klaar is, gaan de lln. rond bij elkaar en aanschouwen ze elkaars 'kunstwerk'.

Denk vooraf na hoe je dit kan aanpakken. Bv. bij weinig tijd: gewoon het blad in de lucht laten houden rij per rij? Of allemaal rondwandelen in de klas? Of...

G Reflectie na de les

Hebben de leerlingen het doel bereikt? Heb je het doel zichtbaar gemaakt naar de leerlingen? Kregen de leerlingen in de slotfase feedback over het/de vooropgestelde doel(en)?
Wat ging goed tijdens deze les? Waarom ging dit zo goed?
Waar liep je vast? Waarom denk je dat je vastliep? Wat deed je te weinig/te veel waardoor het vastliep?
Leg linken met de didactische bouwstenen waar je in deze les expliciet wilde op inzetten.

H Bijlagen

zelf ingevulde werkbladen (géén correctiesleutels uit de handleidingen), volledige presentatie.

1. Zelf ingevuld werkblad:

Naam: _____

Klas: _____

Gedicht: “Lijmen” van Joke Van Leeuwen

Lijmen

Ik had drie beestjes,
drie beestjes van steen.
Een vogeltje.
Een veulentje.
Een varkentje.

Ze zijn gevallen.
Ze braken stuk.
Ik heb ze gelijmd.
't Is bijna gelukt.

Ik heb drie beestjes,
drie beestjes van steen.
Een volentje.
Een veukentje.
Een vargeltje.

Joke van Leeuwen

Ze zijn gevallen.

Ze braken stuk. Wie zijn 'ze'?
OMKRING.

Welke beestjes zijn er na het
lijmen? MARKEER.

1. **Omkring** een woord dat voor jou past bij het gedicht.

Ik vind dit gedicht ... leuk – saai – speciaal – grappig – droevig

2. Welke dieren kleven samen? **Vul aan.**

vo / len = _____ + _____
 veu / ken = _____ + _____
 var / gel = _____ + _____

3. **Vul aan** met woorden uit het gedicht. Deze woorden vind ik...

Leuk: _____
 Mooi: _____
 Moeilijk: _____

4. **Vul** het gedicht **aan**. **Breek** eerst de dieren (zet streepjes, zodat je de **klankgroepen** ziet) en **kleef** ze terug aan elkaar.

Lijmen

Ik had drie beestjes,
drie beestjes van steen.

Een kameel.

Een kikker.

Een dolfijn.

Ze zijn gevallen.

Ze braken stuk.

Ik heb ze gelijmd.

't Is bijna gelukt.

Ik heb drie beestjes,
drie beestjes van steen.

Een _____.

Een _____.

Een _____.

Naam: **Verbetersleutel**

Klas: _____

Gedicht: "Lijmen" van Joke Van Leeuwen

Lijmen

Ik had drie beestjes,
drie beestjes van steen.

Een vogeltje.
Een veulentje.
Een varkentje.

Ze zijn gevallen.
Ze braken stuk.
Ik heb ze gelijmd.
't Is bijna gelukt.

Ik heb drie beestjes,
drie beestjes van steen.

Een volentje.
Een veukentje.
Een vargeltje.

Joke van Leeuwen

Ze zijn gevallen.
Ze braken stuk.

Wie zijn 'ze'?
OMKRING.

Welke beestjes zijn er na het
lijmen? MARKEER.

1. **Omkring** een woord dat voor jou past bij het gedicht. (eigen inbreng)

Ik vind dit gedicht ... leuk – saai – speciaal – grappig – droevig

2. Welke dieren kleven samen? **Vul aan.**

vo / len = vogel + veulen
veu / ken = veulen / varken
var / gel = varken + vogel

3. **Vul aan** met woorden uit het gedicht. Deze woorden vind ik... (eigen inbreng)

Leuk: _____
Mooi: _____
Moeilijk: _____

5. **Vul** het gedicht **aan**. **Breek** eerst de dieren (zet streepjes, zodat je de **klankgroepen** ziet) en **kleef** ze terug aan elkaar.

Ik had drie beestjes,
drie beestjes van steen.
Een **ka/meel**.
Een **kik/ker**.
Een **dol/fijn**.
Ze zijn gevallen.
Ze braken stuk.
Ik heb ze gelijmd.
't Is bijna gelukt.
Ik heb drie beestjes,
drie beestjes van steen.
Een **kafijn**.
Een **kikmeel**.
Een **dolker**.

2. Visuele voorstelling (powerpointvoorstelling):

1

vogeltje

veulentje

varkentje

2

3

14. ☐ I feel that I am not doing well in this course.
 15. ☐ I feel that I am not doing well in this course.
 16. ☐ I feel that I am not doing well in this course.
 17. ☐ I feel that I am not doing well in this course.
 18. ☐ I feel that I am not doing well in this course.

20-25% growth
 20-30% in stock
 20-30% in price
 20-30% in value

[http://www.ck12.org](#)
[http://www.ck12.org/physics](#)
[http://www.ck12.org/chemistry](#)
[http://www.ck12.org/biology](#)
[http://www.ck12.org/math](#)

4

vo-lentje

veu-lentje

veu -kentje

var-kentie

var -geltje

5

kameel
ka - meel

kikker
kik - ker

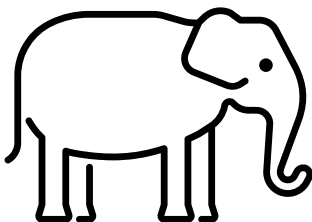
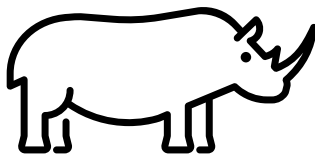
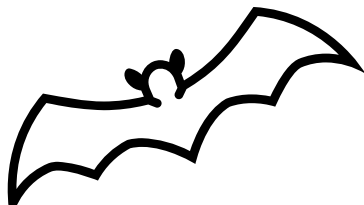
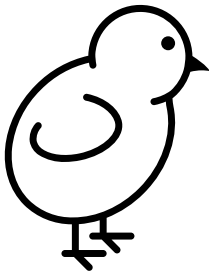
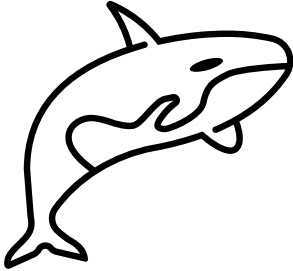
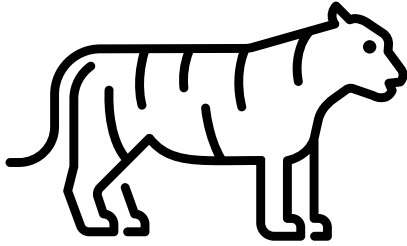
dolfijn
dol - fijn

6

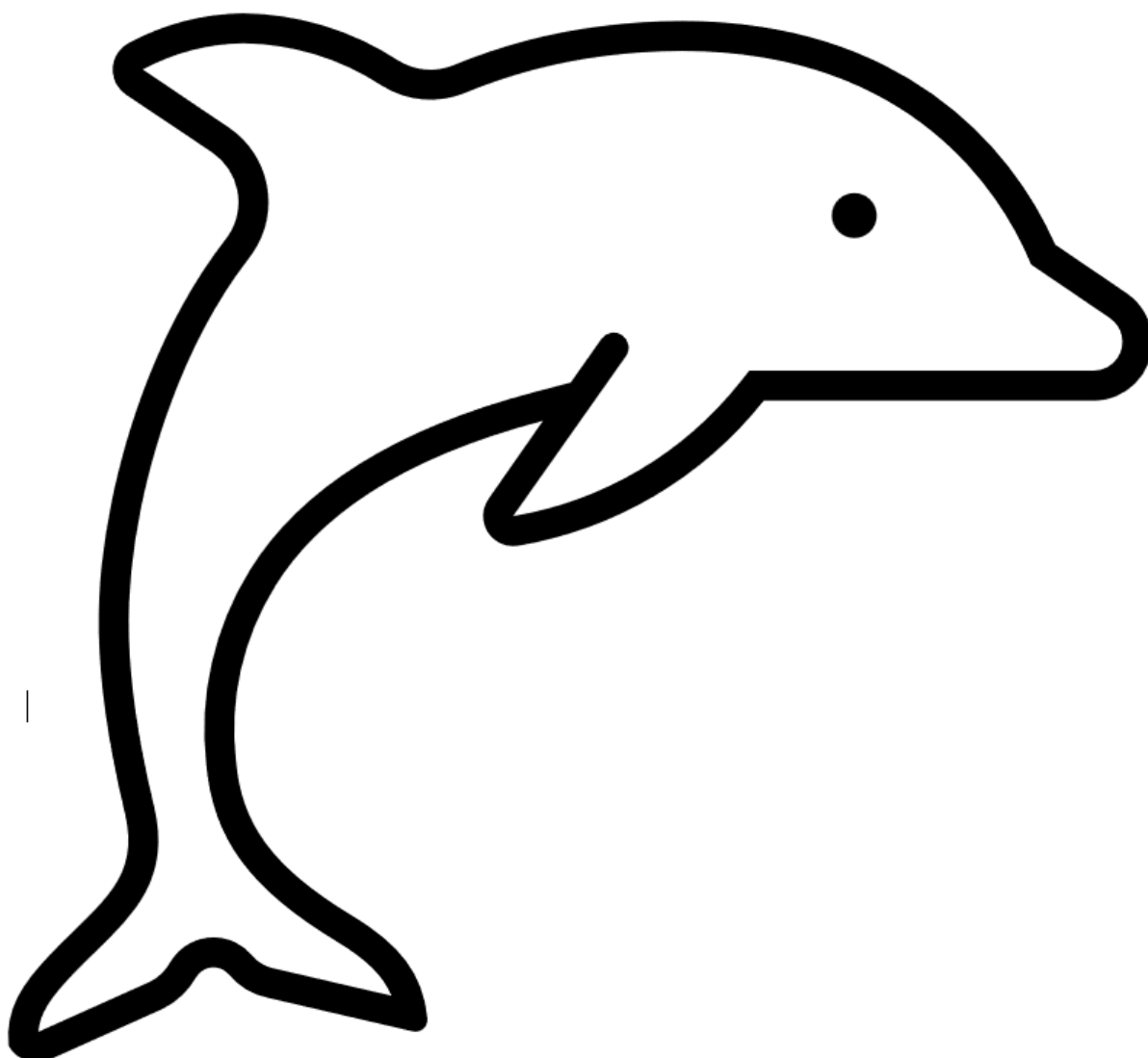
3. Tekeningen en woordstroken dieren voor duowerk (om te knippen):

oli	fant
neus	hoorn
vleer	muis
kui	ken
tij	ger
wal	vis

(Je kan de grootte van de dieren zelf aanpassen, probeer zelf eens uit)

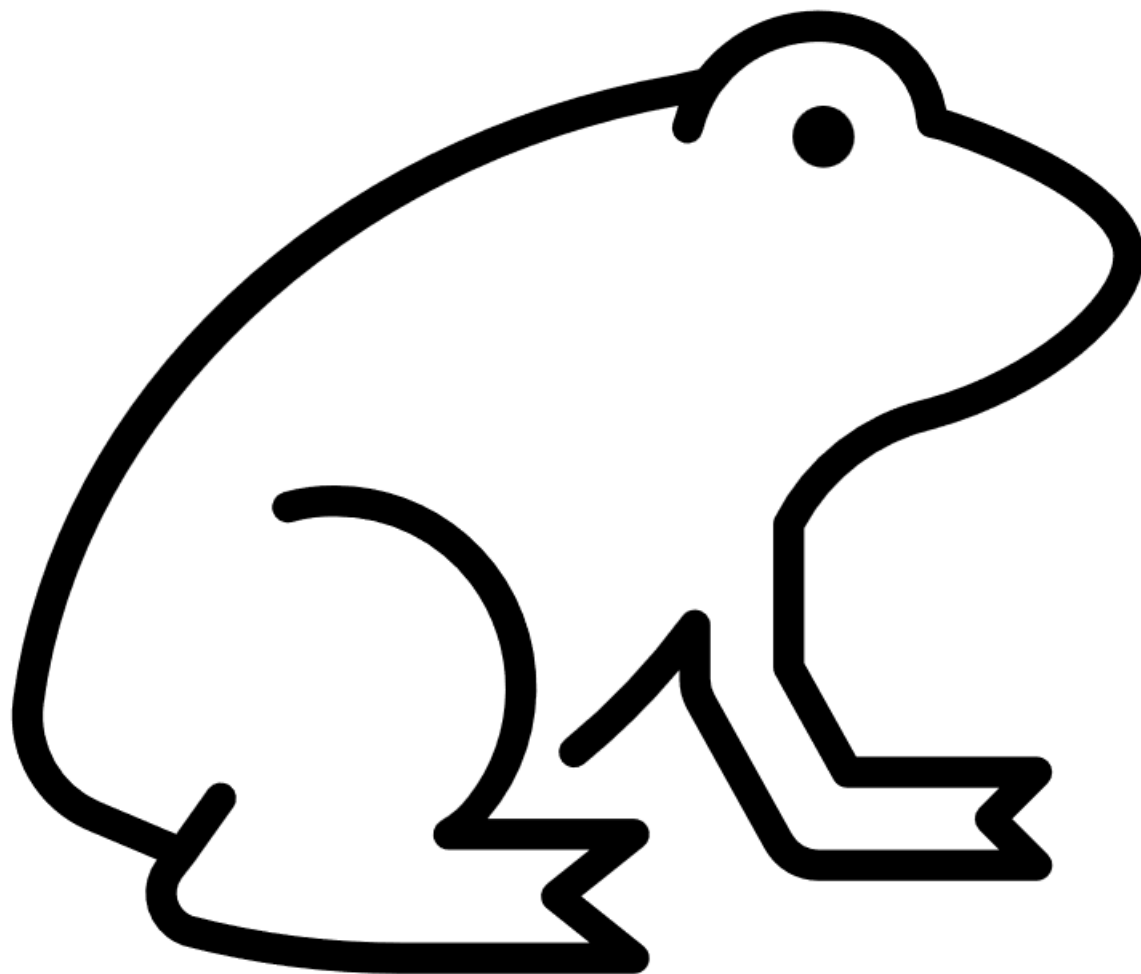

4. Tekeningen en woordstroken dieren voor demonstratie tijdens klassikale instructie:

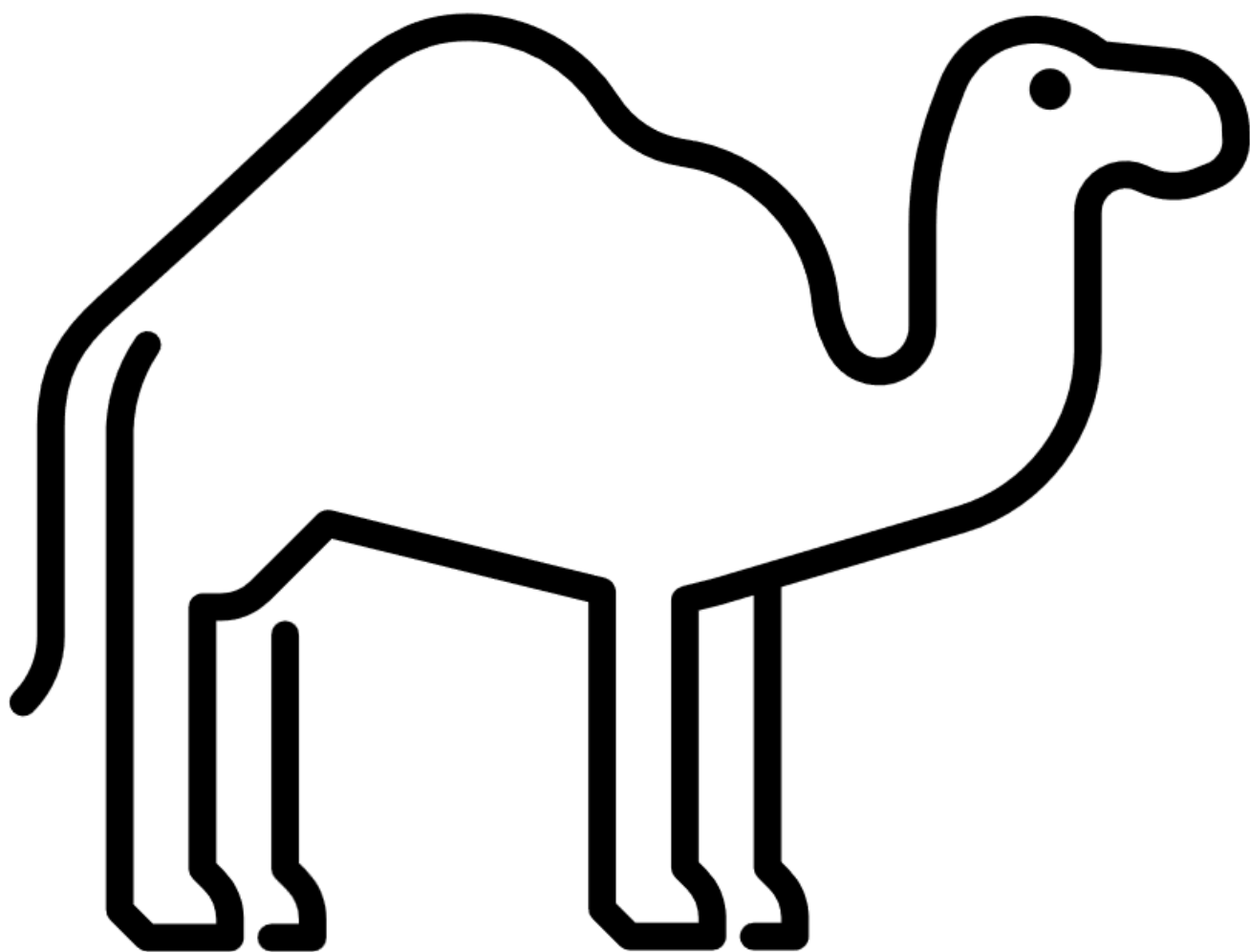
dol

fijn

kik

ker

ka

meel

5. Gedicht: Lijmen van Joke Van Leeuwen

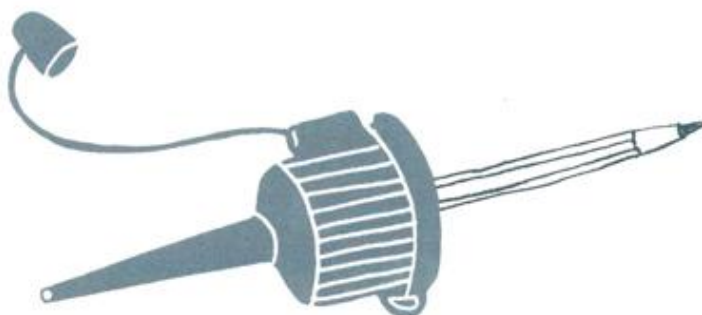
Lijmen

Ik had drie beestjes,
drie beestjes van steen.
Een vogeltje.
Een veulentje.
Een varkentje.

Ze zijn gevallen.
Ze braken stuk.
Ik heb ze gelijmd.
't Is bijna gelukt.

Ik heb drie beestjes,
drie beestjes van steen.
Een volentje.
Een veukentje.
Een vargeltje.

Joke van Leeuwen

75